

Dohoda o vydaní a navrátení vlastnictva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam

Povinná osoba: Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom
sídlo: Búdkova 36, 817 15 Bratislava
konajúci prostredníctvom: JUDr. Richard Šmída - Generálny riaditeľ
Ing. Rastislav Juhár - Námetník generálneho riaditeľa
konanie menom spoločnosti: Za Slovenský pozemkový fond koná vo všetkých veciach samostatne generálny riaditeľ; právne akty, ktorých obsahom je odplatný alebo bezodplatný prevod alebo prenájom majetku v správe pozemkového fondu na iné osoby podpisujú generálny riaditeľ a námestník generálneho riaditeľa spoločne
IČO: 17 335 345
zapísaný v Obchodnom registri Mestského súdu Bratislava III, oddiel: Po, vložka č. 35/B

(ďalej len „Povinná osoba“)

a

Oprávnená osoba: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza
so sídlom: Ulica Jána Hollého 10, 917 01 Trnava
IČO: 00 419 702
konajúca prostredníctvom: J.E. Mons. Ján Orosch, arcibiskup
cirkevná organizácia evidovaná v registri cirkevných právnických osôb Ministerstva kultúry SR

(ďalej len „Oprávnená osoba“)

(Povinná osoba a Oprávnená osoba spoločne ďalej len ako „Účastníci Dohody“)

uzatvárajú v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. a) a b) a § 5 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastnictva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastnictva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „Reštitučný zákon“) a v zmysle nižšie uvedeného právoplatného rozsudku v predmetnej veci a ustálenej judikatúry v reštitučných veciach túto

dohodu o vydaní a navrátení vlastnictva k nehnuteľným veciam (ďalej len „Dohoda“):

Článok I. Úvodné ustanovenie

1.1 V druhom odseku výroku rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 08. 04. 2024, č. k. 8C/67/2007-1587 (ďalej len „Rozsudok“) predmetný súd zaviazal Povinnú osobu na povinnosť v lehote 3 dní od právoplatnosti Rozsudku vydať a navrátiť Oprávnenej osobe vlastnícke právo v podiele 1/1 k nasledovným nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Kolárovo, obec Kolárovo, okres Komárno, zapísaným na LV č. 6320 vedenom Okresným úradom Komárno, katastrálny odbor, ako:

- 1.1.1 pozemok parcely registra „C“ s parc. č.: 28506/4, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, o výmere 126 m²,
- 1.1.2 pozemok parcely registra „C“ s parc. č. 28682/20, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, o výmere 1148 m²,
- 1.1.3 pozemok parcely registra „C“ s parc. č. 28703/87 druh pozemku zastavané plochy a nádvoría, o výmere 12176 m²,

spolu s dokumentáciou prislúchajúcou k týmto parcelám.

1.2 Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23. 05. 2024 a vykonateľnosť dňa 27. 05. 2024.

Článok II. Predmet Dohody

- 2.2 Povinná osoba na základe Rozsudku touto Dohodou vydáva a navracia Oprávnenej osobe vlastníctvo v podiele 1/1 k celku k nasledovným nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Kolárovo, obec Kolárovo, okres Komárno, zapísaným na LV č. 6320 vedenom Okresným úradom Komárno, katastrálny odbor, ako:
- 1.2.1 pozemok parcely registra „C“ s parc. č.: 28506/4, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, o výmere 126 m²,
 - 1.2.2 pozemok parcely registra „C“ s parc. č. 28682/20, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, o výmere 1148 m²,
 - 1.2.3 pozemok parcely registra „C“ s parc. č. 28703/87 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 12176 m²
- (ďalej len „Nehnutel'nosti“).
- 2.3 Oprávnená osoba prijíma od Povinnej osoby Nehnutel'nosti do svojho výlučného vlastníctva v podiele 1/1 k celku.

Článok III. Návrh na vklad

- 3.1 Účastníci Dohody sa dohodli, že návrh na vklad vlastníckeho práva k Nehnutel'nostiam do katastra nehnuteľností v prospech Oprávnenej osoby podá Okresnému úradu Komárno, katastrálnemu odboru Oprávnená osoba.

Článok IV. Zverejnenie Dohody

- 4.1 Účastníci Dohody súhlasia so zverejnením tejto Dohody vrátane jej príloh v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády SR, na internetovej stránke Povinnej osoby, či v Obchodnom vestníku, ako aj s tým, že táto Dohoda bude zverejnená v súlade s príslušnými právnymi predpismi, najmä ustanoveniami § 5a zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o slobode informácií) v platnom znení a ustanoveniami § 47a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskym zákonníkom v platnom znení.

Článok V. Záverečné ustanovenia

- 5.1 Účastníci Dohody podpisom Dohody potvrdzujú, že právny úkon je urobený v predpísanej forme, prejavy vôle sú hodnoverné, dostatočne zrozumiteľné a ich zmluvná voľnosť nie je ničím obmedzená.
- 5.2 Vo veciach neupravených Dohodou sa zmluvný vzťah spravuje príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov.
- 5.3 V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (a to rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.09.2014 so sp. zn. 1Sžr/147/2013 a rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 13.01.2015 so sp. zn. 1Sžr/175/2013), Najvyšší súd SR vyslovil právny názor, že výroky právoplatných rozsudkov vydaných podľa Reštitučného zákona, t.j. aj predmetný odsek výroku Rozsudku, v prípadoch, kedy povinná osoba napriek právoplatnému rozsudku nespĺní povinnosť vydať nehnuteľnosti, nahrádzajú prejav vôle a podpis povinnej osoby v dohode o vydaní a navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam, a teda vyjadrujú súhlas s obsahom uvedeným v danom výroku rozsudku, t.j. s obsahom výroku Rozsudku. To znamená, že právoplatný Rozsudok nahrádza prejav vôle a podpis Povinnej osoby v tejto Dohode.
- 5.4 Neoddeliteľnou súčasťou tejto Dohody sú nasledovné prílohy:

Príloha č. 1: Okresného súdu Komárno zo dňa 08. 04. 2024, č. k. 8C/67/2007-1587 s doložkou právoplatnosti zo dňa 28. 05. 2024.

- 5.5 Táto Dohoda je vyhotovená v dvoch (2) vyhotoveniach, z ktorých jedno (1) vyhotovenie si ponechá Oprávnená osoba a jedno (1) vyhotovenie je určené pre Povinnú osobu.
- 5.6 Táto Dohoda nadobúda platnosť dňom podpisu Účastníkov Dohody, resp. dňom podpisu Oprávnenej osoby a právoplatnosťou Rozsudku (v zmysle bodu 5.3 Dohody); a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v súlade s bodom 4.1 tejto Dohody. Účinky prevodu vlastníckeho práva k Nehnuteľnostiam podľa Dohody nastávajú dňom právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu Komárno, katastrálneho odboru o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech Oprávnenej osoby k Nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností.
- 5.7 Účastníci Dohody vyhlasujú, že si Dohodu riadne prečítali a potvrdzujú, že Dohoda je zrozumiteľná a určitá a vyjadruje ich skutočnú, slobodnú a vážnu vôľu, nie je uzatvorená v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok a na znak súhlasu ju vlastnoručne podpísali.

Povinná osoba:

V Bratislave, dňa

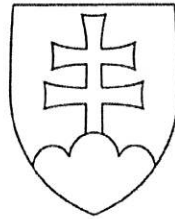
.....
Slovenský pozemkový fond
JUDr. Richard Šmída
Generálny riaditeľ

.....
Slovenský pozemkový fond
Ing. Rastislav Juhár
Námestník generálneho riaditeľa

Oprávnená osoba:

V Trnave, dňa 18. 6. 2024

.....
Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza
J.E. Mons. Ján Orosch
arcibiskup

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Ivanou Jaďud'ovou v právnej veci žalobcu: **Rímskokatolícka cirkev Trnavská arcidiecéza**, IČO: 00 419 702, Hollého 10, Trnava, zastúpená : Advokátskou kanceláriou MAPLE&FISH s.r.o. so sídlom Bratislava, Rajska 15/A, IČO: 36 718 432, proti žalovanému: **Slovenský pozemkový fond**, IČO: 17 335 432, Bratislava, Búdkova 36, o vydanie nehnuteľných vecí, takto

r o z h o d o l :

Súd konanie v časti vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Komárno, odbor katastrálny, v katastrálnom území Kolárovo, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na liste vlastníctva č. 6320 ako: parcela č. 28506/4, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, druh pozemku ostatné plochy o výmere 126 m² a parcela č. 28682/20, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, druh pozemku ostatné plochy o výmere 1148 m² z a s t a v u j e.

V zastavujúcej časti nemá žiadna zo strán nárok na náhradu trov konania.

Žalovaný j e p o v i n n ý vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Komárno, odbor katastrálny, v katastrálnom území Kolárovo, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na liste vlastníctva č. 6320 ako:

- parcela č. 28506/4, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 126 m²,
- parcela č. 28682/20, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 1148 m²,
- parcela č. 28703/87, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 12176 m²,

spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 75 %.

O d ô v o d n e n i e

1. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom č. 8C/67/2007-847 dňa 23.9.2015 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Komárno zo dňa 23.09.2015, č.k. 8C/67/2007-854, proti ktorému podal odvolanie žalobca ako aj žalovaný. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. 5Co/108/2022-1501 zo dňa 20.09.2023 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v časti výroku o povinnosti žalovaného vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k vo výroku rozsudku uvedeným nehnuteľnostiam potvrdil.

2. Predmetom konania potom zostali parcely zapísané na LV 6320 kat. úz. Kolárovo v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape parcela č. 28506/4, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 126 m², parcela č. _____ druh pozemku _____ o výmere _____ m², parcela č. _____, druh pozemku ostatné plochy o výmere _____ m², parcela č. 28682/20, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 1148 m², parcela č. 28703/87, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 12176 m², parcela č. _____, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere _____ m², parcela č. _____, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere _____ m².

Túto skutočnosť konštatuje vo svojom rozhodnutí - rozsudku č. 5Co/108/2022-1501 zo dňa 20.09.2023 aj Krajský súd v Nitre v bode 24, kde uviedol, že predmetom ďalšieho konania pred súdom prvej inštancie naďalej zostáva rozhodnúť o žalobcom požadovanom vydaní ďalších nehnuteľností v počte 7-ich parciel, z ktorých žalobca vo vzťahu k dvom už na podanej žalobe netrvá, pričom bude mať na zreteli záväzný právny názor odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) prezentovaný vo vzťahu k predmetným trom nehnuteľnostiam.

Ide o pozemky, ktoré sú druhom označené inak ako orná pôda a záhrady, resp. sú označené ako zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy, atď.

3. Dňa 23.01.2020 žalobca čiastočne vzal žalobu späť a to v časti týkajúcej sa parciel: č. _____, druh pozemku _____ o výmere _____ m² a parcela č. _____ druh pozemku _____ o výmere _____ m² s tým, že v rámci preverovania stavu nehnuteľností (žaloba bola podaná v roku 2007) zistil, že tieto nie sú zapísané v prospech správy žalovaného, ale v prospech správy Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. a sú evidované na LV č. _____ + pre k.ú. Kolárovo. K zmene výkonu správy došlo pravdepodobne v roku 2019 delimitačnými protokolmi. Preto vzhľadom na hospodárnosť konania v tejto časti zobrať žalobu späť.

Žalovaný s týmto späťvzatím súhlasil vo vyjadrení zo dňa 13.02.2020.

4. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej. V zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 CSP súd konanie zastavil.

Čo sa týka trov v tejto časti súd rozhodol s poukazom na § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) výnimočne súd neprizná náhradu trov konania ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Tento dôvod súd vzhliadol v tom, že po podaní žaloby (podaná v roku 2007) v roku 2019 došlo k zmene výkonu správy nehnuteľností delimitačnými protokolmi na Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p.

5. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie uviedol, že ide svojou podstatou o hospodárske budovy patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti. V tejto súvislosti dal správne do pozornosti aj časť uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 17.09.2014, sp. zn. 5Co/279/2013, v intenciách ktorého by pri vydaní pozemkov (nehnuteľností) hlavnou prekážkou nemal byť druh pozemku, ale ak ide o pozemok zastavaný stavbou, tak to, či táto stavba patrí k hospodárskej usadlosti a za akým účelom bola vlastne postavená. A teda sporným zostalo, či nehnuteľnosti sú spôsobilým predmetom vydania.

6. Žalobca v konaní doložil súdu (okrem iného) potvrdenie geodeta vydané na podklade ortofotomapy a potvrdenie geodeta vydané na podklade tvaro-miestnej ohliadky, z ktorých vyplýva nasledovný skutkový stav nehnuteľností:

- parcela registra CKN Č. 28506/4 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 126 m² na parcele registra CKN Č. 28506/4 zapísaná stavba súpisné číslo 115 (zapísané na LV č. 7074).

Záver z ohliadky: na parcele sa nachádza murovaná hospodárska stavba s.č. 115 vo funkčnom poľnohospodárskom dvore, ktorý bol označený názvom „Balseed“. Odhadované obdobie postavenia vyššie uvedenej stavby je medzi rokmi 1940 až 1970.

-parcela registra CKN Č. 28682/20 - zastavaná plocha o výmere 1148 m²

Záver z ohliadky: na parcele sa nachádza plocha záhrady a dvora pri rodinnom dome.
-parcela registra CKN Č. 28793/87 - zastavaná plocha o výmere 12176 m²

Záver z ohliadky: na parcele sa nachádza medza zarastená stromami, trávou a kríkmi medzi dvoma roľami.

-parcela registra CKN Č. : - : . o výmere) m²

Záver z ohliadky: na parcele sa nachádza v časti cesta v záhradkárskej osade a v časti plocha zarastená stromami a kríkmi.

-parcela registra CKN Č. o výmere → m²

Záver z ohliadky: na parcele sa nachádza v časti. Cesta v záhradkárskej osade a v časti plocha zarastená trávou.

Dodal, že evidovaný druh pozemku pri nehnuteľnostiach nezodpovedá stavu reálnemu a preto nemožno tento formálny údaj považovať za záväzný a hodnoverný. Pre vydanie pozemkov je bezpredmetné kto je vlastníkom stavieb na nich postavených.

7. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť a uviedol, že parcela č. 28506/4 - podľa zápisu na liste vlastníctva č. 7074, kde je zapísaná stavba so súp. č.: 115 postavená na parcele č. 28506/4 je táto stavba vzhľadom na kód druhu stavby (9) bytovým domom. Z fotografie predmetnej parcely predloženej v konaní zo strany žalobcu nevyplýva, že ide o

hospodársku stavbu ani to, na aký účel má byť daná stavba využívaná. Podľa názoru žalovaného nie je preukázaná hypotéza v ustanovení § 2 ods. 1 písm. a) Zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam o prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len ako „Zákon č. 161/2005 Z.z.“), teda, že u tejto parcele ide o poľnohospodársku pôdu, resp., že je nepostrádateľná pre poľnohospodársku činnosť.

Žalobca argumentuje, že vydanie uvedenej parcely je možné aj použitím ustanovenia § 2 ods. 1 písm. b) Zákona č. 161/2005 Z. z., pričom poukazuje na výklad „a maiori ad minus“.

Aplikáciou uvedeného je možné podľa názoru žalobcu vydať aj parcely pod stavbami, ktoré zákon umožňuje vydať. Podľa názoru žalovaného z uvedeného ustanovenia ani použitím extenzívneho ani iného výkladu nevyplýva, že by bolo možné vydať aj pozemky pod stavbami, ktoré zákon umožňuje vydať. Na podporu uvedeného názoru poukazuje žalovaný na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 7Cdo 169/2016 zo dňa 14.6.2018, v ktorom najvyšší súd konštatuje: „Odvolaciemu súdu...uniklo i to, že nim použitá argumentácia na podporu možnosti vydania aj pozemkov zastavaných stavbami vo vlastníctve tretej osoby, opierajúca sa o stále platnú tuzemskú negáciu rímskoprávnej zásady, superficies solo cedit L, podľa ktorej stavby nie sú súčasťou pozemku je v skutočnosti zvolenému spôsobu rozhodnutia na neprospech, keď aj § 2 ods. 1 Zákona č. 161/2005 Z.z. v oboch častiach prichádzajúcich do úvahy (písmená a/ a b/ ustanovenia) rozlišuje medzi poľnohospodárskou pôdou, teda pozemkami (písmeno a/) a hospodárskymi budovami a inými stavbami patriacimi k pôvodnej hospodárskej usadlosti čiže stavbami (písmeno b/). Náležitou a najširšou možnou interpretáciou takejto úpravy by tak šlo dospieť nanajvýš k záveru o možnosti vydania len pozemkov reprezentujúcich poľnohospodársku pôdu a stavieb patriacich k pôvodnej hospodárskej usadlosti, v tomto prípade ale bez nimi zastavaných pozemkov, pokiaľ by do definície poľnohospodárskej pôdy nespádali.“

Ďalej žalobca uviedol, že zákon v tomto smere nemlčí, jasne stanovil, aké pozemky je možné vydať a to v ustanovení § 2 ods. 1, písm. a), skutočnosť, že zákon neumožňuje vydať pozemky podľa záujmov žalobcu, neznamená, že zákon mlčí.

Podľa informácií žalovaného, uvedená stavba nie je využitá. Stavba postavená na parcele č. 28506/4 je užívaná na základe kolaudačného rozhodnutia z roku 1960. Táto skutočnosť vyplýva z Rozhodnutia o určení súpisného čísla vydaného Mestským úradom v Kolárove zo dňa 6.2.1996. Je teda vysoko pravdepodobné, že stavba bola postavená až po prechode na štát, ku ktorému došlo 12.3.1959. Na základe uvedeného sa domnievajú, že je naplnená prekážka vydania stanovená v ustanovení § 6 písm. b) Zákona č. 161/2005 Z. z. podľa ktorého sa nenavracia vlastníctvo k pozemku, ktorý bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu zastavaný.

Čo sa týka parcely č. 28682/20 - slúži ako dvor a prístup k stavbám postaveným na parcelách č. a, ktorú skutočnosť preukazuje ortofoto mapa, z ktorej vyplýva, že predmetná parcela tvorí okolie týchto stavieb. Uvedené vyplýva aj z kódu využitia pozemku zapísaného na lista vlastníctva a tiež katastrálnej mapy, kde je uvedená parcela označená písmenom „d“ ako dvor. Žalobca uvádza, že na uvedenej parcele sa

nachádza časť záhrady a dvor pri rodinnom dome. Z uvedeného vyplýva, že predmetná parcela nie je užívaná na poľnohospodársku činnosť. Nie je pritom zrejmé, k akému rodinnému domu má prislúchať záhrada.

Parcela č. 28703/87 - z ortofoto mapy danej parcely vyplýva, že táto je poľnou cestou, v časti sa na nej nachádzajú kriky, prípadne stromy a v časti nie.

Parcely č. _____ a _____ ú cestami v rekreačnej chatovej oblasti _____ ktorú skutočnosť dokazujú aj ortofoto mapy predmetných parciel. Fotografie daných parciel predložené žalobcom túto skutočnosť nevyvracajú. Z uvedeného vyplýva, že dané parcely nie sú využívané na poľnohospodársku činnosť.

8. Je nesporné, že v zmysle Zákona č. 161/05 Z.z. sa vlastnícke právo vracia k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a nie poľnohospodársky pôdny fond. Poľnohospodársku pôdu tvorí orná pôda, chmelnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. K inak označeným nehnuteľnostiam čo do druhu v katastri nehnuteľností neprichádza do úvahy navrátenie vlastníckeho práva. Pozemky, ktoré sú predmetom tohto sporu nemajú charakter poľnohospodárskej pôdy a nie je ich možné poľnohospodársky využívať. Čo sa týka ustanovenia reštitučného zákona, podľa ktorého sa vydávajú aj hospodárske stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, toto ustanovenie zákona nie je možné v predmetnej veci aplikovať.

9. Súd doplnil dokazovanie tvaro-miestnou ohliadkou dňa 20.3.2024 a zistil nasledovný skutkový záver vecí:

Podľa § 1 Zákona č. 161/2005 tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (Zákon č. 282/93 Z.z. v znení Zákona č. 97/2002 Z.z.). V preskúmvanej veci je potrebné predovšetkým vychádzať z účelu a cieľa cit. zákona, účelom prijatia tohto zákona bola náprava krívd spáchaných na majetku cirkví a náboženských spoločností. Cieľom bolo umožniť oprávneným osobám, ktoré nestihli uplatniť svoj nárok v stanovenej lehote, aby tento mohli uplatniť v novej lehote a aby sa poskytla rovnaká ochrana vlastníctva fyzických osôb a vlastníctva cirkví a náboženských spoločností. Reštitučnými zákonmi sa každá demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd.

Podľa § -u 2 ods. 1 citovaného zákona vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním, podiely spoločnej nehnuteľnosti. Podľa ods. 2 právo na navrátenie vlastníctva môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8.mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1.januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 161/2005 Z.z. oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe c) odňatia bez

náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 zb. o revízií prvej pozemkovej reformy alebo podľa Zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde), h) prevzatia bez právneho dôvodu.

Podľa § 3 ods. 2 vyššie citovaného zákona nehnuteľná vec sa vydá oprávnenej osobe v stave, v akom je ku dňu účinnosti tohto zákona.

Podľa § 3 ods. 3 vyššie citovaného zákona s lesnými pozemkami sa vydajú aj investičné lesné cesty alebo ich časti podľa osobitného predpisu vybudované z prostriedkov štátu. Nehnuteľná vec sa vydá oprávnenej osobe s dokumentáciou, ktorá k tejto prislúcha.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 161/2005 Z.z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve SR, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30.4.2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 5 ods. 2 vyššie citovaného zákona povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od doručenia písomnej výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnej veci, ak k prechodu vlastníctva bude potrebné vykonávať úkony podľa osobitného predpisu, začína plynúť táto lehota po prekonaní týchto údajov.

Podľa § 5 ods. 3 vyššie citovaného zákona ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa ods. 2 alebo ak sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzve. Inak právo zaniká.

Podľa § 6 vyššie citovaného zákona, vlastníctvo sa nevracia k

- a) pozemku, na ktorom bol po prevode alebo prechode do vlastníctva štátu zriadený cintorín
- b) pozemku, ktorý bol po prevode alebo prechode do vlastníctva štátu zastavaný, ak bol pozemok zastavaný stavbou, ktorá slúži zariadeniam telesnej kultúry, zdravotníctvom, kultúry, na poskytnutie služieb sociálnej starostlivosti, alebo sociálnych služieb na pracovnú rehabilitáciu a zamestnávanie telesne postihnutých osôb a na školské účely, nemožno vydať ani príslušné pozemky slúžiace na tieto účely,
- c) pozemku, na ktorom bola zriadená záhradková alebo chatová osada,
- d) pozemku, na ktorom sú telovýchovné a športové zariadenia,
- e) pozemku, ktorý slúži na účely obranu štátu, ťažbu vyhradených nerastov, chráneného areálu národnej prírodnej pamiatky, chráneného krajinného prvku, alebo ich ochranného pásma s tretím stupňom alebo štvrtým stupňom ochrany.

Z toho vyplýva, že v prípade inej ako poľnohospodárskej pôdy (§ 2 ods. 1 písm. a/ zákona) a tú tvorí podľa Zákona č. 220/2004 Z.z. a jej § 2 písm. b/ produkčne potencionálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty, neprichádza ani do úvahy navrátenie vlastníckeho práva.

10. Cieľom a účelom Zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam je aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd spáchaných na majetku cirkví a náboženských spoločností, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Pre uplatňovanie reštitučných zákonov je potrebné vychádzať predovšetkým z materiálneho pojatia právneho štátu a interpretácií právnych predpisov z hľadiska jej účelu a zmyslu. Reštitučnými zákonmi sa každá spoločnosť snaží čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd. Štát a jeho orgány sú povinné vychádzať zo špeciálnej úpravy reštitučných zákonov a nie vychádzať z absolútne formalistického prístupu k nim a majú postupovať podľa príslušného reštitučného zákona v súlade so zákonnými záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Ústavne konformným výkladom zákona by mal byť teda výklad extenzívny, umožňujúci zákon a jeho jednotlivé ustanovenia interpretovať tak, aby bolo možné ich aplikáciou dosiahnuť účel, ktorý zákonodarca sledoval pri prijímaní reštitučných zákonov.

Predmetný zákon ako aj všetky ostatné reštitučné zákony sú voči všeobecnej úprave obsiahnutej v Občianskom zákonníku predpismi špeciálnymi. Príslušné ustanovenia lex generalis sa použijú subsidiárne, pokiaľ nie je v týchto osobitných predpisoch obsiahnutá vlastná špeciálna úprava.

Keďže zákonodarca v Zákone č. 161/2005 Z.z. vymedzil časovo, vecne a personálne okruh vzťahov, na ktoré sa reštitučné oprávnenie vzťahuje je zrejmé, že mal vôľu zasiahnuť do existujúcich majetkových pomerov len v obmedzenej miere a len u tých vzťahov, u ktorých nápravu považoval za žiaducu a možnú. Zo špeciálnej povahy tohto zákona vyplýva, že pre subjekty, na ktoré sa zákon vzťahuje, platí vo vymedzenom rozsahu osobitný režim, ktorý sa premietol v stanovení základných predpokladov pre navrátenie vlastníctva v zmysle citovaného zákona. Týmto základným predpokladom je písomná výzva oprávnenej osoby povinnej osobe a preukázanie jedného z dôvodov navrátenia vlastníctva uvedeného v § 3 zákona. Právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam si musela oprávnená osoba u povinnej osoby uplatniť najneskôr v lehote do 30.4.2006.

11. Zo spisu Ľudového súdu Komárno Čd 0511/59 (čl. 188 v spise) vyplýva, že bolo vlastnícke právo zapísané na Československý štát v správe Štátneho majetku národného podniku v Komárne a to prídelovou listinou, kde ako bývalý vlastník je uvedený Ostrihomské arcibiskupstvo.

12. Čo sa týka vecnej pasívnej legitímácie žalovaného táto je daná tak ako to vyplýva z LV č. 6320 pre k.ú. Kolárovo, kde ako vlastník je zapísaná SR- Slovenský pozemkový fond. Pasívnu legitímáciu je potrebné vyvodiť zo zák. č. 161/2005 Z.z., keď označenie SR v tomto prípade súd považuje za nadbytočné. Podľa § 4 ods. 1 Reštitučného zákona, povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľnú vec vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo ju drží. Jazykový a logický výklad uvedeného ustanovenia nasvedčuje tomu, že tu ide o dve možnosti označenia povinnej osoby a charakteristiky, ktoré jej uvedený zákon dáva a umožňuje, aby oprávnená osoba uplatnila svoj nárok proti povinnej osobe, ktorá zároveň môže spravovať a držať nehnuteľnú vec, alebo

môže túto vec len spravovať alebo len držať.

Nakoľko otázka aktívnej legitímácie, pasívnej legitímácie, kvalifikovanej výzvy, reštitučného titulu už bola aj v rámci odvolacieho súdu vyriešená, sporná zostala len otázka vydania nehnuteľností, ktoré sú druhom pozemku označené inak ako orná pôda a záhrady, resp. sú označené ako zastavané plochy a nádvorcia, ostatné plochy.

Jedná sa o nehnuteľnosti, ktoré sú v katastri nehnuteľností vedené ako parcely reg. „C“ č. 28506/4, 28682/20, 28703/87, všetky v k.ú. Kolárovo, pričom sú evidované z hľadiska druhu pozemku v zmysle Katastrálneho zákona č. 162/1995 Z.z. ako zastavané plochy a nádvorcia a ostatné plochy.

13. Súd prvej inštancie je viazaný názorom súdu vyššieho stupňa a tak súd poukazuje na bod 22. rozsudku Krajského súdu v Nitre č. 5Co/108/2022-1501 zo dňa 20.09.2023, záväzný právny názor dovolacieho súdu v zmysle § 455 CSP a právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 05. 2021 sp. zn. 5Cdo/148/2019, ktorým bol síce posudzovaný nárok oprávnenej osoby v zmysle Reštitučného zákona č. 282/1993 Zb., avšak za použitia rozširujúceho výkladu s prihliadnutím aj na znenie Zákona č. 161/2005 Z.z. s tým, že plnohodnotná prevádzka poľnohospodárskeho dvora totiž vyžaduje aj existenciu hospodárskych stavieb (strojnicky dom, sklad a obytný dom) a preto súčasťou pozemkov nimi zastavané sú nepostrádateľné pre poľnohospodársku výrobu, ktorej priamo v dôsledku zastavania neslúžia, avšak tvoria poľnohospodársky pôdny fond.

V dôsledku uvedeného je preto možné sa domnievať, že ak Reštitučný zákon č. 161/2005 Z. z. vo svojom ust. § 2 ods. 1 písm. b/ pamätá na stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, tak potom aj s poukazom na racionálny výklad tohto ustanovenia a aj celého zákona by mali byť predmetom vydania aj tie pozemky (nehnuteľnosti), ktoré sa nachádzajú pod týmito stavbami (parcely reg. „C“ č. 28506/4, 28682/20).

14. Súd vychádzal z listín nachádzajúcich sa v spise. Taktiež z toho, že zákon nie je možné vykladať zužujúco, ale naopak treba ho chápať tak, že predmetom vydania má byť všetok majetok odňatý cirkvi v rozhodnom období, najmä ak tvoril pôvodnú hospodársku usadlosť. Zákon č. 161/2005 v §1 odkazuje na Zákon č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení Zákona č. 97/2002 Z.z. Súd poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre 5Co/279/2013-800, že hlavnou prekážkou v súvislosti s vydaním nehnuteľnosti (pozemku) by nemal byť druh pozemku, ale ak ide o zastavaný pozemok stavbou, tak to, či takáto stavba patrí k hospodárskej usadlosti alebo nie, kedy a za akým účelom bola postavená.

15. Súd zo správ Okresného úradu Komárno, odbor katastrálny, fotodokumentácie, mailovej správy geodeta ako aj miestnej obhliadky vyplýva, že na parcele č. 28506/4 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 126 m² je zapísaná stavba so súpisným číslom 115 (nie je evidovaná na LV č. 7074, tak ako je to uvedené na LV č. 6320 pre k.ú. Kolárovo). Je to murovaná hospodárska stavba vo funkčnom poľnohospodárskom dvore, ktorý bol označený názvom „Balseed“. Odhadované obdobie (podľa geodeta) postavenia vyššie uvedenej stavby je medzi rokmi 1940 až 1970. Podľa súdu ide o schátralý obytný dom. Súd mal za to, že táto stavba tu bola už pred poštátnením o čom svedčí aj Oznámenie (niekdajšej) Správy katastra

Komárno, v ktorom kataster potvrdil, že pôvodne bola táto parcela vedená ako dom (teda sa na nej pôvodne - t.j. v čase poštátneia nachádzala stavba).

Skutočnosť, že parcela (jej označenie) bola (údajne) vytvorená v roku 1965, zjavne súvisí len so zmenou evidencie nehnuteľností, ktoré sa po zrušení zásady *superficies solo cedit* začali evidovať osobitne ako stavby a osobitne ako pozemky. Preto sa súdu javí, že táto parcela existovala aj pred rokom 1965, len bola označená iným parcelným číslom. A táto stavba patrila k hospodárskemu dvoru.

Parcela č. 28682/20 - zastavaná plocha o výmere 1148 m² (spôsob využívania pozemku: pozemok, na ktorom je dvor) podľa geodeta z obhliadky na parcele sa nachádza plocha záhrady a dvora pri schátralom rodinnom dome. Túto skutočnosť zistil aj súd pri tvaro-miestnej obhliadke.

Parcela č. 28793/87 - zastavaná plocha o výmere 12176 m². Na tejto parcele sa nachádza medza zarastená stromami, trávou a kríkmi medzi dvoma roľami, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu a teda je možné jej hospodárske využitie.

Je potrebné zdôrazniť, že pri výklade jednotlivých ustanovení reštitučného zákona je potrebné zohľadniť celkový účel zákona, ktorým tak, ako vo všetkých reštitučných zákonoch bolo aspoň čiastočne napravenie a odstránenie krívd dotknutých subjektov. Je samozrejmé, že reštitučnému nároku možno priznať úspech len v rámci ustanovení reštitučného zákona, pri ich aplikácii nemožno vychádzať len z prísneho gramatického a ani z reštriktívneho výkladu.

Prekážkou nevydania pozemkov nie je evidovaný druh pozemku, resp. ako je evidovaný v príslušnej evidencii nehnuteľností (zastavané plochy a nádvorie), ale to, či je pozemok reálne zastavaný stavbou s konkrétnym určením, vybudovanou až po odňatí nehnuteľností prostredníctvom pozemkovej reformy. Je pritom potrebné vykladať obmedzujúce ustanovenia v prospech oprávnenej osoby, pretože v opačnom prípade by bol reštitučný zákon prísnejší ako Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a došlo by tak k porušeniu ústavného princípu rovnosti účastníkov reštitučného nároku. Z hľadiska potrebného výkladu reštitučného zákona je pritom potrebné zdôrazniť, že je možné vydať aj zastavanú plochu a nádvorie a ostatnú plochu, ak tieto z hľadiska ich využitia bezprostredne slúžia poľnohospodárskej výrobe alebo sú pre ňu nevyhnutné.

Parcela č. 28506/4 je skutočne zastavaná nehnuteľnosť v značnom schátralom stave. Pri uplatňovaní reštitučného nároku je potrebné vychádzať zo skutočného stavu nehnuteľností a nie z evidovaného stavu, ktorý nemusí skutočnému stavu zodpovedať. Je potrebné sa vysporiadať s tým, či ide o nehnuteľnosti, ktoré patrili k pôvodnej hospodárskej usadlosti.

Pri tejto parcele mal súd za to, že išlo o hospodársku budovu a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) Zákona č. 161/2005 Z.z. Súd mal za to, že táto už bola vybudovaná (podľa geodeta medzi rokmi 1940 až 1970 - podľa súdu nie je podstatné, kedy bolo pridelené súpisné číslo), keď prešla do vlastníctva štátu a to dňom 11.3.1959 na základe pridelovej listiny, čo vyplýva zo spisu Ľudového súdu Komárno Čd 0511/59.

Čo sa týka parcely č. 28682/20 ide o pozemok, na ktorom je dvor, na obhliadke bolo zistené, že na parcele sa nachádza plocha záhrady a dvora pri schátralom rodinnom dome.

Parcela č. 28793/87 je zarastená stromami, trávou a kríkmi medzi dvoma roľami-nehnutelnosťami, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu a teda je možné jej hospodárske využitie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne aj pri týchto troch parcelách, keď boli splnené všetky zákonné ustanovenia reštitučného zákona, súd mal za to, že z hľadiska ich využitia bezprostredne slúžia poľnohospodárskej výrobe alebo sú pre ňu nevyhnutné a boli príslušné k pôvodnej hospodárskej usadlosti a preto súd žalobe vyhovel tak ako je to vo výrokovej časti tohto rozsudku uvedené.

16. Parcela č. _____, druh pozemku _____ o výmere _____ m² a parcela č. _____ druh pozemku _____ a o výmere _____ m², v tejto časti súd žalobu zamietol, pretože mal za to, že nejde o produkčne potenciálnu pôdu, keď ide o cesty v rekreačnej chatovej oblasti _____ ktorú skutočnosť dokazujú aj ortofoto mapy predmetných parcel a súd to zistil aj obhliadkou. Z uvedeného vyplýva, že dané parcely nie sú využívané na poľnohospodársku činnosť.

17. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP a § 396 CSP tak, že s ohľadom na čiastočný úspech oboch strán sporu. Predmetom konania bolo 18 parcel - upravený petit. Rozsudkom zo dňa 22.5.2013 nebolo rozhodnuté o trovách. Po zastavení konania v 2 parcelách č. _____ parcela č. _____, zostalo 16 parcel. Žalobca mal úspech v časti o vydanie 14 parcel súd vyčíslil pomer úspechu a neúspechu strán sporu (keď žalobca mal úspech v rozsahu 87,50% a žalovaný v rozsahu 12,50%), súd žalobcovi ako v konaní úspešnejšej strane sporu priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 75% trov konania.

Čo sa týka trov v časti zastavujúcej súd poukazuje na bod 4.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, Pohraničná 6, 945 01 Komárno - na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej

- patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

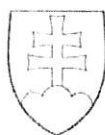
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.

V Komárne dňa 8. apríla 2024

JUDr. Ivana Jad'ud'ová
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia: Mária Pirošková

Okresný súd Komárno

Doložka právoplatnosti a vykonateľnosti

Rozsudok

Dátum vydania: 08.04.2024

Spisová značka: 8C/67/2007

IČS: 4207203855

ECLI: ECLI:SK:OSKN:2024:4207203855.23

Dátum nadobudnutia právoplatnosti: 23.05.2024

Dátum nadobudnutia vykonateľnosti: 27.05.2024

Dátum vytvorenia doložky: 28.05.2024

Vytvoril: Ildikó Károlyová

